

*Załącznik nr 2 do Informacji
podlegającej ujawnieniu*

*Załącznik nr 1
do Uchwały nr 144/2021
Zarządu Banku Spółdzielczego
w Skierniewicach
z dnia 10.06.2021 roku*

*Załącznik nr 1
do Uchwały nr 68/2021
Rady Nadzorczej Banku Spółdzielczego
w Skierniewicach
z dnia 14.06.2021 roku*

**Bank Spółdzielczy
w Skierniewicach**

**STRATEGIA ZARZĄDZANIA RYZYKIEM
W BANKU SPÓLDZIELCZYM W SKIERNIEWICACH**

SPIS TREŚCI

1.Postanowienia ogólne	3
2.Podstawowe definicje	4
3.Istota i cel zarządzania ryzykiem	7
4.Organizacja zarządzania ryzykiem	9
5.Zasady zarządzania ryzykiem	11
6.Zasady ustalania wewnętrznych limitów ryzyka	12
7.Zadania priorytetowe w zakresie zarządzania ryzykiem	14
8.Kontrola ryzyka	15
9.Postanowienia końcowe	16

Wykaz załączników:

- 1.Załącznik 1:Cele strategiczne w zakresie zarządzania ryzykiem
- 2.Załącznik 2:Model ogólny struktury regulacji wewnętrznych w zakresie zarządzania ryzykiem
- 3.Załącznik 3: Schemat organizacji zarządzania ryzykiem w Banku
4. Załącznik 4:Zasady Kultury Ryzyka w Banku Spółdzielczym w Skierniewicach

Załącznik nr 1

Załącznik nr 2

Załącznik nr 3

Załącznik nr 4 .doc

Rozdział 1. Postanowienia ogólne

§ 1

Każda aktywność podejmowana przez Bank Spółdzielczy w Skierniewicach zwany w dalszej części Bankiem, generuje ryzyko.

§ 2

Bank, działając w interesie swoich członków, prowadzi działalność bankową na rzecz osób fizycznych, osób prawnych oraz jednostek organizacyjnych nie posiadających osobowości prawnej, jeżeli posiadają zdolność prawną.

§ 3

1. Z uwagi na charakter i zakres prowadzonej działalności, najbardziej znaczącym rodzajem ryzyka w Banku jest ryzyko kredytowe, zawierające w sobie ryzyko koncentracji zaangażowań oraz ryzyko pojedynczej transakcji (kontrahenta),.
2. Jednocześnie Bank identyfikuje w swojej działalności również inne rodzaje ryzyka takie jak:
 - 1) ryzyko płynności,
 - 2) ryzyko walutowe,
 - 3) ryzyko operacyjne,
 - 4) ryzyko stopy procentowej w księdze bankowej
 - 5) ryzyko wyniku finansowego,
 - 6) ryzyko kapitałowe
 - 7) ryzyko braku zgodności
 - 8) inne ryzyka zidentyfikowane przez Bank, zgodnie z regulacjami wewnętrznymi banku w tym zakresie.

§ 4

1. W celu ostrożnego i stabilnego zarządzania ryzykiem Bank wprowadza regulację o nazwie „Strategia zarządzania ryzykiem w Banku Spółdzielczym w Skierniewicach” zwaną w dalszej części opracowania Strategią.
2. Niniejsza Strategia jest zgodna z celami strategicznymi i ogólnymi zamierzeniami Banku w zakresie zarządzania ryzykiem, zawartymi w Strategii działania Banku Spółdzielczego

w Skierniewicach.

§ 5

1. Niniejsza Strategia określa:

- 1) Istotę i cel zarządzania ryzykiem w Banku,
- 2) Rolę organów nadzorczych i pracowników w procesie zarządzania ryzykiem.
- 3) Zasady zarządzania ryzykiem.
- 4) Zasady kontroli.

§ 6

Przy opracowaniu niniejszej Strategii uwzględniono wytyczne wynikające z postanowień prawa, w tym zapisów ustawowych, Rozporządzenia (UE) nr 575/2013 wraz z późniejszymi zmianami, rekomendacji nadzorczych dotyczących zarządzania ryzykiem w Banku

Rozdział 2. Podstawowe definicje

§ 7

1. Przyjęte w niniejszej Strategii pojęcia oznaczają:

- 1) Rada Nadzorcza - Rada Nadzorcza Banku Spółdzielczego w Skierniewicach;
- 2) Zarząd — Zarząd Banku Spółdzielczego w Skierniewicach;
- 3) KK - Komitet Kredytowy
- 4) System Ochrony – System Ochrony Zrzeszenia BPS, utworzony przez Banki Spółdzielcze,
- 5) Spółdzielnia / Spółdzielnia Systemu Ochrony / SSOZ BPS – jednostka zarządzająca Systemem Ochrony;
- 6) Ryzyko istotne – to:
 - a) rodzaje ryzyka uznawane przez Bank jako trwale istotne, obejmujące: ryzyko kredytowe, rynkowe, operacyjne, koncentracji, płynności, stopy procentowej,
 - b) oraz inne rodzaje ryzyka, które spełniły kryteria istotności zawarte w odrębnych regulacjach przyjętych przez Radę Nadzorczą i Zarząd.

2. Ryzyko kredytowe – jest to ryzyko nie wywiązania się kontrahenta Banku z obowiązku zwrotu udzielonych kontrahentowi przez Bank należności; ryzyko to wpływa w sposób najbardziej istotny na działalność Banku, ponieważ niespłacenie udzielonych należności wiąże się z poniesieniem przez Bank ewentualnych dużych strat.

3. Ryzyko koncentracji zaangażowań – ryzyko nie wykonania zobowiązania/zobowiązań przez

pojedyncze (także powiązane kapitałowo lub organizacyjnie) podmioty oraz przez grupy podmiotów, w przypadku których prawdopodobieństwo nie wykonania zobowiązania jest zależne od wspólnych czynników. Ryzyko to związane jest ze zbyt dużym zaangażowaniem Banku wobec:

- 1) pojedynczych klientów lub grup klientów powiązanych kapitałowo lub organizacyjnie,
 - 2) tego samego sektora gospodarczego,
 - 3) tego samego instrumentu finansowego,
 - 4) tego samego rodzaju zabezpieczenia lub dostawcy zabezpieczenia kredytowego.
4. Ryzyko biznesowe – obejmujące ryzyka strategiczne, ryzyko wyniku finansowego, ryzyko otoczenia ekonomicznego, ryzyko regulacyjne, ryzyko konkurencji, gdzie:
- 1) ryzyko strategiczne - ryzyko związane z podejmowaniem niekorzystnych lub błędnych decyzji strategicznych, brakiem lub wadliwą realizacją przyjętej strategii oraz ze zmianami w otoczeniu zewnętrznym i niewłaściwą reakcją na te zmiany,
 - 2) ryzyko wyniku finansowego - ryzyko realizacji wyniku finansowego poniżej wymagań wynikających z potrzeby prowadzenia bieżącej działalności i rozwoju, głównie w celu zapewnienia odpowiedniego zasilenia kapitału,
 - 3) ryzyko otoczenia ekonomicznego – ryzyko zmiany warunków ekonomiczno-społecznych mających niekorzystny wpływ na podmiot (cykliczności),
 - 4) ryzyko regulacyjne - ryzyko zmiany prawnych warunków prowadzenia działalności,
 - 5) ryzyko konkurencji – ryzyko zmian rynkowych (warunków konkurowania) mających niekorzystny wpływ na Bank.
5. Ryzyko rynkowe – jest to ryzyko poniesienia straty wynikającej ze zmian kursów instrumentów finansowych i walut, wartości stopy procentowej oraz cen towarów; w przypadku Banku, ze względu na niską skalę prowadzonej działalności handlowej, ogranicza się w praktyce głównie do ryzyka walutowego (o ile Bank prowadzi działalność dewizową).
6. Ryzyko stopy procentowej w księdze bankowej – ryzyko poniesienia straty na pozycjach bilansowych Banku wrażliwych na zmiany stóp procentowych.
7. Ryzyko walutowe – część ryzyka rynkowego, jest to ryzyko niekorzystnych zmian kursów walut obcych w stosunku do PLN, prowadzących do powstania znacznych strat w przypadku otwartych pozycji w walutach obcych; zmienność kursów walut związana jest z czynnikami całkowicie niezależnymi od Banku.

8. Ryzyko operacyjne – jest to ryzyko poniesienia strat powstałych w wyniku niewłaściwych lub wadliwie przebiegających procesów wewnętrznych, działań ludzi, funkcjonowania systemów, strat wynikających z przyczyn zewnętrznych, a także ryzyka prawnego;
9. Ryzyko braku zgodności – część ryzyka operacyjnego, będąca skutkami nieprzestrzegania przepisów prawa, regulacji wewnętrznych oraz przyjętych przez bank standardów postępowania.
10. Ryzyko modeli –ryzyko wynikające z niedoskonałości lub nieprawidłowości występujących w stosowanych przez Bank modelach wykorzystywanych do pomiaru ryzyka, jak również niewłaściwego stosowania modeli;
11. Ryzyko płynności – jest to ryzyko utraty zdolności do terminowego wywiązywania się z bieżących i przyszłych zobowiązań bilansowych i pozabilansowych w terminie ich wymagalności bez ponoszenia nie akceptowalnych strat.
12. Ryzyko rezydualne – jest to ryzyko związane ze stosowaniem przez Bank technik redukcji ryzyka kredytowego (form zabezpieczeń), które mogą być mniej efektywne niż oczekiwano w momencie ich przyjmowania;
13. Ryzyko utraty reputacji - ryzyko związane z negatywnym odbiorem wizerunku podmiotu przez klientów, kontrahentów, inwestorów, akcjonariuszy, nadzorców, regulatorów oraz opinię publiczną
14. Ryzyko nadmiernej dźwigni - oznacza ryzyko nadmiernej dźwigni zdefiniowane w art. 4 ust. 1 pkt 94) rozporządzenia (UE) nr 575/2013 wraz z późniejszymi zmianami, tj. ryzyko wynikające z podatności Banku na zagrożenia z powodu dźwigni finansowej lub warunkowej dźwigni finansowej, które może wymagać podjęcia niezamierzonych działań korygujących jej plan biznesowy, w tym awaryjnej sprzedaży aktywów mogącej przynieść straty lub spowodować konieczność korekty wyceny jej pozostałych aktywów.
15. Identyfikacja ryzyka – analiza, na podstawie zgromadzonych w Banku danych, identyfikacji czynników wewnętrznych i zewnętrznych występowania ryzyka w Banku. Metody i procedury identyfikacji poszczególnych rodzajów ryzyka zawierają szczegółowe regulacje wewnętrzne w zakresie zarządzania ryzykami w Banku. Proces identyfikacji ryzyka odbywa się w formie:
 - 1) gromadzenia, aktualizacji, przechowywania danych,
 - 2) generowania raportów dotyczących ryzyka,
 - 3) udostępniania raportów komórkom odpowiedzialnym za analizę danych,

- 4) analizy i oceny czynników ryzyka na podstawie zgromadzonych danych,
16. Pomiar ryzyka - zasady pomiaru, analizy ekspozycji na ryzyko oraz testowania warunków skrajnych umożliwiające zarządzanie tym ryzykiem w skali Banku.
17. Raportowanie ryzyka - określenie formy i terminów przekazywania wewnętrznego sprawozdania o poziomie ryzyka, którego szczegółowość i częstotliwość sporządzania powinny być adekwatne do rodzaju i skali ponieszonego przez Bank ryzyka. Sprawozdanie powinno być dostępne dla właściwych pracowników w czasie wystarczającym do przeprowadzenia i podjęcia odpowiednich działań.
18. Limitowanie ryzyka - określenie zasad ustalania wewnętrznych limitów oraz wskazanie komórki lub pracowników odpowiedzialnych za ich ustalanie.
19. Zarządzanie ryzykiem – zorganizowany proces gromadzenia, udostępniania, analizy danych dotyczących identyfikacji danego rodzaju ryzyka oraz podejmowanie na jej podstawie działań o charakterze proceduralnym, organizacyjnym i wykonawczym, mających na celu redukcję ryzyka do akceptowanego poziomu oraz eliminowanie / ograniczanie negatywnych skutków ekspozycji na ryzyko. Systemy zarządzania ryzykami w Banku podlegają okresowemu przeglądowi.
20. Kontrolowanie ryzyka – działania wskazanych komórek lub pracowników odpowiedzialnych za realizację zadań związanych z zarządzaniem ryzykiem w Banku oraz za badanie zgodności działania wszystkich jednostek Banku z regulacjami wewnętrznymi i nadzorczymi, jak również za informowanie o stwierdzonych nieprawidłowościach.
21. Konflikt interesu - okoliczności mogące doprowadzić do powstania sprzeczności między interesem Banku i interesami pracownika, z uwzględnieniem obowiązku działania przez pracownika w sposób rzetelny, zgodnie z najlepiej pojętym interesem banku. Powstaje w szczególności, gdy pracownik posiada obiektywny powód, aby preferować interes własny lub osoby trzeciej w stosunku do interesów Banku
22. Powiązanie personalne – taki rodzaj powiązania, który może rodzić ryzyko konfliktu interesów pracownika/członka organu Banku z racji posiadania relacji pozaszluzbowych z innym pracownikiem/członkiem organu Banku. W szczególności za powiązania personalne w Banku rozumie się więzi o charakterze małżeńskim, pozostawanie we wspólnym pożyciu, bycie krewnym lub powinowatym w linii prostej.

Rozdział 3. Istota i cel zarządzania ryzykiem

§ 8

Podjęcie ryzyka zmusza Bank do koncentrowania uwagi na powstających

zagrożeniach, poszukiwania form obrony przed zagrożeniami i dostosowywania działalności do zmieniających się warunków zewnętrznych. Ostrożnościowe podejmowanie ryzyka oznacza utrzymywanie racjonalnej równowagi pomiędzy prowadzeniem działalności przychodowej i kontrolowaniem ryzyka.

§ 9

W Banku prowadzony jest proces identyfikacji, pomiaru, limitowania, raportowania i kontroli podejmowanego ryzyka. Bank ocenia ryzyko wynikające z działalności planowanej do podjęcia w przyszłości.

§ 10

W celu realizacji procesów wymienionych w § 9 w Banku realizowane są zadania, związane z analizą podstawowych wartości mierników charakterystycznych dla poszczególnych rodzajów ryzyka.

§ 11

Do głównych zadań w zakresie zarządzania ryzykiem w Banku należy:

1. Dostarczanie informacji na temat ryzyka i jego profilu.
2. Stosowanie działań profilaktycznych redukujących ryzyko i jego skutki.
3. Monitorowanie dopuszczalnego poziomu ryzyka.

§ 12

Ograniczanie ekspozycji na ryzyko w Banku następuje poprzez:

1. Opracowanie przez Zarząd Banku i zatwierdzenie przez Radę Nadzorczą Banku Strategii, zawierającej cele strategiczne i planowane działania średnio i krótkookresowe umożliwiające ich realizację w zakresie zarządzania ryzykiem bankowym. Cele strategiczne w zakresie zarządzania poszczególnymi rodzajami ryzyka zawiera załącznik nr 1 do niniejszej Strategii.
2. Określenie zagrożeń z tytułu ryzyka podejmowanego przez Bank. Analizę profilu poszczególnych rodzajów ryzyka zawierają szczegółowe regulacje, których ogólny model zawarty jest w Załączniku nr 2 do niniejszej Strategii.
3. Wskazanie obszarów ryzyka, wymagających modyfikacji lub uzupełnienia technicznych i organizacyjnych instrumentów redukcji ryzyka.
4. Opracowanie, wdrożenie, przegląd i aktualizację w celu adaptacji do bieżących warunków zewnętrznych oraz potrzeb Banku metodologii identyfikacji, pomiaru, monitorowania i raportowania, kontroli i limitowania ryzyka.
5. Określenie zadań i wyznaczenie stanowisk służbowych w strukturze organizacyjnej Banku, odpowiedzialnych za realizację zadań w ramach systemu zarządzania ryzykiem w Banku.

Schemat organizacji zarządzania ryzykiem w Banku zawiera Załącznik nr 3 do niniejszej Strategii.

6. Opracowanie i wdrożenie szczegółowych pisemnych regulacji dotyczących zarządzania ryzykami w Banku.
7. Opracowanie i bieżącą aktualizację regulacji wewnętrznych Banku, dotyczących planowanych działań zabezpieczających w postaci planów awaryjnych i planów ciągłości działania w sytuacji kryzysowej.
8. Bank wprowadza pisemne procedury zarządzania rodzajami ryzyka, które zostały zidentyfikowane jako istotne w prowadzonej działalności bankowej.
9. Dla pozostałych rodzajów ryzyka, uznanych za nieistotne w procesie szacowania kapitału wewnętrznego lub tych rodzajów ryzyka, które są traktowane jako część innego rodzaju ryzyka nie przyjmuje się odrębnych regulacji wewnętrznych. Zarządzanie tymi rodzajami ryzyka dokonywane jest w oparciu o istniejące procedury i regulacje wewnętrzne odnoszące się do innych rodzajów ryzyka. Podejście to obejmuje to, m.in:
 - 1) ryzyko biznesowe, w tym: ryzyko strategiczne, ryzyko wyniku finansowego, ryzyko zmian otoczenia ekonomicznego, ryzyko regulacyjne, ryzyko konkurencji,
 - 2) ryzyko modeli;
 - 3) ryzyko prawne;
 - 4) ryzyko utraty reputacji.
10. Dokonywanie cyklicznych przeglądów zarządczych regulacji wewnętrznych i struktury organizacyjnej Banku, w celu dopasowania ich zapisów do zmian profilu ryzyka lub zakresu działalności.

Rozdział 4. Organizacja zarządzania ryzykiem

§ 13

1. W procesie zarządzania ryzykiem w Banku uczestniczą następujące organy, jednostki i komórki organizacyjne:
 - 1) Rada Nadzorcza.
 - 2) Zarząd,
 - 3) Komitet Kredytowy.
 - 4) Zespół Analiz i Zarządzania Ryzykami ,
 - 5) Zespół Sprawozdawczości,

- 6) Wydział Finansowo- Księgowy,
- 7) Zespół Zgodności i Kontroli Wewnętrznej ,
- 8) Pozostali pracownicy Banku.

2. Wymagania wobec Rady Nadzorczej i Zarządu

- 1) członkowie Rady Nadzorczej i Zarządu zawsze cieszą się wystarczająco dobrą opinią i posiadają wystarczającą wiedzę, umiejętności i doświadczenie do wykonywania swoich obowiązków. Ogólny skład organów Banku odzwierciedla odpowiednio szeroki zakres doświadczeń.
- 2) Wszyscy członkowie organów poświęcają wystarczająco dużo czasu wykonywaniu swoich funkcji w Banku, a także analizom kwestii ryzyka.
- 3) Organy Banku biorą czynny udział w zarządzaniu wszystkimi rodzajami istotnego ryzyka, o których mowa w przepisach rangi ustawowej i w rozporządzeniu Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 575/2013 wraz z późniejszymi zmianami oraz w wycenie aktywów związanych z tymi rodzajami ryzyka oznacza to regularne omawianie zagadnień ryzyka na posiedzeniach organów.

§ 14

Do podstawowych zadań poszczególnych podmiotów systemu zarządzania ryzykiem należy:

1. **Rada Nadzorcza** dokonuje okresowej oceny realizacji przez Zarząd założeń Strategii w odniesieniu do zasad zarządzania ryzykiem w Banku. W tym celu Zarząd Banku okresowo przedkłada Radzie Nadzorczej syntetyczną informację na temat skali i rodzajów ryzyka, na które narażony jest Bank, prawdopodobieństwa jego występowania, skutków i metod zarządzania poszczególnymi rodzajami ryzyka. Rada Nadzorcza sprawuje nadzór nad kontrolą systemu zarządzania ryzykiem oraz ocenia jej adekwatność i skuteczność.
2. **Zarząd Banku** odpowiada za opracowanie i wdrożenie strategii zarządzania ryzykiem, w tym za zorganizowanie, wdrożenie i funkcjonowanie systemu zarządzania ryzykiem oraz, jeśli to konieczne — dokonania weryfikacji w celu usprawnienia tego systemu. Zarząd kształtuje i dba o odpowiednią kulturę organizacyjną zorientowaną na efektywne zarządzanie ryzykiem (kultura ryzyka). Instrukcje i procedury zarządzania ryzykiem powinny obejmować pełny zakres działalności Banku.
3. **Komitet Kredytowy** uczestniczy w procesie opiniowania transakcji kredytowych oraz ich klasyfikacji pod kątem ryzyka ponoszonego przez Bank. Skład i szczegółowe zadania Komitetu określa „Regulamin działania Komitetu Kredytowego w Banku Spółdzielczym w

Skierniewicach”.

4. **Zespół Analiz i Zarządzania Ryzykami** monitoruje realizację wyznaczonych celów i zadań strategicznych, procesów tworzenia zysku oraz przedstawia i monitoruje pozycję Banku w zakresie bezpieczeństwa finansowego i operacyjnego. Podstawowe zadania Zespołu to gromadzenie, przetwarzanie, pomiar i raportowanie odpowiednim organom, komórkom i komitetom Banku, informacji dotyczących podejmowanego przez Bank ryzyka w zakresie ryzyka walutowego, stopy procentowej, płynności, ryzyka kredytowego, rezydualnego, ryzyka operacyjnego oraz w zakresie limitowania i raportowania ryzyka koncentracji oraz opracowywanie regulacji wewnętrznych w zakresie zarządzania tymi ryzykami.
5. **Wydział Finansowo- Księgowy** - spełnia zadania z zakresu pomiaru ryzyka koncentracji.
6. **Zespół Zgodności i Kontroli Wewnętrznej** identyfikuje i monitoruje ryzyko braku zgodności, poprzez analizę przepisów prawa, regulacji wewnętrznych oraz wyników wewnętrznych postępowań wyjaśniających; współpracuje z jednostkami i komórkami organizacyjnymi Banku w zakresie oceny i monitorowania ryzyka braku zgodności, dokonuje weryfikacji bieżącej pionowej oraz testowania pionowego w zakresie działań drugiej linii obrony, o której mowa w §20;
7. **Pozostali pracownicy Banku** mają obowiązek przestrzegania zasad zarządzania poszczególnymi rodzajami ryzyka, obowiązujących w Banku w formie wewnętrznych regulacji i zaleceń, uczestnictwa w postępowaniu wyjaśniającym przyczyny wystąpienia zdarzeń generujących ryzyko oraz raportowania tych zdarzeń.

§ 15

1. Prawidłowa i spójna kultura ryzyka jest kluczowym elementem skutecznego zarządzania ryzykiem, Zarząd rozwija kulturę ryzyka poprzez odpowiednie regulaminy i procedury określające m.in. pożądane postawy w tym zakresie, odpowiednie przykłady, systemy motywacyjne o charakterze nie tylko finansowym, jak również sposoby komunikacji i szkolenia pracowników w zakresie ich obowiązków związanych z ryzykiem Banku.
2. Kierownictwo wszystkich szczebli jest odpowiedzialne odpowiednio do swoich kompetencji i zadań za budowę kultury organizacyjnej nastawionej na zapobieganie wzrostowi zagrożeń ryzyka.
3. Każdy pracownik Banku powinien mieć pełną świadomość swoich obowiązków związanych z zarządzaniem ryzykiem. Zarządzanie ryzykiem nie powinno ograniczać się wyłącznie do Zespołu Analiz i Zarządzania Ryzykami.
4. Zasady kultury ryzyka przyjęte w Banku zawarte są w Załączniku nr 4.

Rozdział 5. Zasady zarządzania ryzykiem

§ 16

Podstawowe zasady zarządzania poszczególnymi rodzajami ryzyka reguluje niniejsza Strategia oraz zatwierdzone przez Zarząd Banku instrukcje i regulaminy, obejmujące obszary ryzyka, które Bank uznał za istotne. Istotność poszczególnych ryzyk bank określa na podstawie procedury zawartej w Instrukcji oceny adekwatności kapitałowej Banku Spółdzielczego w Skierniewicach.

§ 17

Proces zarządzania ryzykiem w Banku obejmuje następujące działania:

1. Gromadzenie informacji.
2. Identyfikację i ocenę ryzyka.
3. Limitowanie ryzyka.
4. Pomiar i monitorowanie ryzyka.
5. Raportowanie.
6. Zastosowanie narzędzi redukcji ryzyka (działania zapobiegawcze).

§ 18

Bieżące zarządzanie ryzykiem w Banku polega na:

1. Gromadzeniu informacji dotyczących ryzyka.
2. Ograniczaniu ryzyka, powstającego w działalności Banku do akceptowalnego poziomu, wykorzystując do tego celu informacje otrzymane z jednostek/komórek organizacyjnych Banku.
3. Podejmowaniu działań zmierzających do ograniczenia liczby i skali występujących zagrożeń.
4. Ograniczaniu/eliminowaniu negatywnych skutków ryzyka.

§ 19

W bieżącym zarządzaniu ryzykiem w Banku szczególny nacisk położony jest na wyjaśnienie przyczyn występowania zdarzeń generujących ryzyko oraz oszacowanie ich wpływu na efektywność działania Banku, z wykorzystaniem technik testowania warunków skrajnych.

§ 20

1. Funkcjonujący w Banku system zarządzania ryzykiem, zorganizowany jest na trzech niezależnych poziomach (liniach obrony):
 - 1) **pierwsza linia obrony** (inaczej pierwszy poziom) obejmująca zarządzanie ryzykiem w działalności operacyjnej Banku;

- 2) **druga linia obrony** (inaczej drugi poziom) obejmująca zarządzanie ryzykiem przez pracowników na specjalnie powołanych do tego stanowiskach lub w komórkach organizacyjnych niezależnie od zarządzania na pierwszej linii obrony oraz działalność Zespołu Zgodności i Kontroli Wewnętrznej;
 - 3) **trzecia linia obrony** (inaczej trzeci poziom), którą stanowi audyt wewnętrzny realizowany przez Spółdzielnię Systemu Ochrony Zrzeszenia.
2. Niezależność linii obrony polega na zachowaniu organizacyjnej niezależności w następujących obszarach:
- 1) działanie drugiej linii obrony w zakresie nadzoru nad bieżącym zarządzaniem ryzykiem polegających na stosowaniu mechanizmów kontroli ryzyka i ich monitorowaniu, jak także realizacji procesu zarządzania ryzykiem, jest niezależne od funkcjonowania pierwszej linii obrony,
 - 2) działanie trzeciej linii obrony, polegające na stosowaniu mechanizmów kontrolnych, w tym w zakresie ryzyka i ich monitorowaniu jest niezależne od pierwszej i drugiej linii obrony.

§ 21

Stosowanie technik testowania warunków skrajnych pozwala na ograniczenie ryzyka zmian warunków makroekonomicznych w działalności Banku. W banku testom warunków skrajnych powinny być poddane takie czynniki ryzyka jak:

1. Zmiana rynkowych stóp procentowych o co najmniej 200 punktów bazowych.
2. Zmiany rynkowych cen nieruchomości.
3. Zmiany cen na rynku walutowym.
4. Inne zmiany makroekonomiczne, koniunkturalne, społeczno-gospodarcze mogące mieć wpływ na ryzyko Banku.

§ 22

Wybór konkretnych technik redukcji ryzyka może rodzić konsekwencje finansowe, toteż Zarząd dokonuje analizy opłacalności i podejmuje decyzje o zastosowaniu najbardziej optymalnych rozwiązań w zakresie organizacji, automatyzacji i dokumentowania procesów zarządzania ryzykiem w Banku.

6. Zasady ustalania wewnętrznych limitów ryzyka

§ 23

W Banku obowiązują wewnętrzne limity na poszczególne rodzaje ryzyka, które Bank uznaje za istotne, zgodnie z Instrukcją oceny adekwatności kapitałowej.

§ 24

Ustalanie wewnętrznych limitów, o których mowa w § 23 ma na celu dywersyfikację ryzyka w Banku.

§ 25

Szczegółowe zasady ustalania i aktualizacji wewnętrznych limitów oraz ich wysokość ustala Zarząd po przedstawieniu projektów przez Zespół Analiz i Zarządzania Ryzykami.

§ 26

Wysokość limitów, o których mowa w § 23 jest dostosowana do akceptowanego przez Radę Nadzorczą ogólnego poziomu ryzyka banku.

§ 27

Analizy będące podstawą do określenia wysokości limitów wewnętrznych są sporządzane w formie pisemnej i przechowywane przez komórki odpowiedzialne za poszczególne rodzaje ryzyka.

§ 28

1. Zarząd określa sposób postępowania w przypadku przekroczenia limitów, o których mowa w § 23 , w tym działania mające na celu wyjaśnienie przyczyn przekroczenia, wyeliminowanie tego przekroczenia, oraz środki mające na celu zapobieganie takim sytuacjom w przyszłości.
2. Komórkami odpowiedzialnymi za realizację działań wymienionych w ust.1 są Komitety i Zespoły odpowiedzialne za poszczególne rodzaje ryzyka.

§ 29

Monitorowanie przestrzegania obowiązujących w Banku norm nadzorczych oraz limitów wewnętrznych przeprowadzają Komitety i Zespoły odpowiedzialne za poszczególne rodzaje ryzyka.

§ 30

Raport wykorzystania norm i limitów, przedkładany jest okresowo Zarządowi oraz Radzie Nadzorczej — w cyklach czasowych ustalonych w „Instrukcji sporządzania informacji zarządczej w Banku Spółdzielczym w Skierniewicach”.

Rozdział 7. Zadania priorytetowe w zakresie zarządzania ryzykiem

§ 31

Bank wyznacza zadania priorytetowe w celu realizacji celów strategicznych w zakresie zarządzania ryzykiem oraz określonych w punktach w politykach celów średnio- i krótko-terminowych.

§ 32

Priorytetowe zadania związane z zarządzaniem ryzykiem obejmują:

1. Określenie istotnych rodzajów ryzyka w Banku oraz sposobu ustalania poziomu ich istotności, w oparciu o procedury zawarte w Instrukcji oceny adekwatności kapitałowej.
2. Podział zadań i odpowiedzialności w zakresie zarządzania poszczególnymi rodzajami ryzyka, zapewniający niezależność funkcji pomiaru, monitorowania i kontrolowania ryzyka od działalności operacyjnej, z której to ryzyko wynika. W tym zakresie również identyfikacja i zapobieganie ryzyku konfliktu interesu oraz powiązań personalnych.
3. Opracowanie i wdrożenie struktury organizacyjnej odpowiedniej do wielkości i profilu prowadzonej działalności.
4. Opracowanie i wdrożenie oraz aktualizacja pisemnych strategii oraz procedur w zakresie systemu zarządzania ryzykiem, systemu kontroli wewnętrznej oraz szacowania kapitału wewnętrznego i dokonywania przeglądów procesu szacowania i utrzymywania kapitału wewnętrznego.
5. Opracowanie systemu informacji zarządczej, ze szczególnym uwzględnieniem roli Rady Nadzorczej Banku.
6. Wdrożenie zmian w systemach informatycznych, w celu ich dostosowania do wymagań efektywnego zarządzania ryzykiem.
7. Szkolenia dla pracowników i kadry kierowniczej w zakresie zarządzania ryzykiem.
8. Za realizację zadań priorytetowych odpowiedzialny jest Zarząd oraz wyznaczone komórki organizacyjne Banku.

Rozdział 8. Kontrola ryzyka

§ 33

1. Każdy pracownik Banku ma obowiązek dokonywania bieżącej kontroli ryzyka na zajmowanym stanowisku pracy.
2. Kierownicy jednostek i komórek organizacyjnych mają obowiązek przeprowadzania

kontroli przestrzegania wewnętrznych regulacji Banku w zakresie poszczególnych rodzajów ryzyka przez podległych im pracowników.

§ 33 34

System kontroli wewnętrznej w Banku w zakresie ryzyka obejmuje:

1. Adekwatny proces identyfikacji i oceny poszczególnych rodzajów ryzyka.
2. Zasady strategii, procedury, instrukcje, metodologie.
3. Adekwatne systemy informacji zarządczej i nadzorczej.
4. Proces regularnego przeglądu i oceny zgodności działania Banku z zasadami strategii oraz procedurami.

§ 34 35

1. Celem kontroli jest ujawnienie niedoskonałości systemu, błędów procesu zarządzania ryzykiem, niedoskonałości procedur w obszarach ryzyka oraz proponowanie możliwych do zastosowania rozwiązań poprawiających jakość działania systemów i procesów zarządzania ryzykiem.
2. Na podstawie sprawozdania z przeprowadzonych kontroli Zarząd Banku podejmuje decyzje odnośnie doskonalenia jakości procedur, środków technicznych i organizacyjnych obowiązujących w Banku.

9. Postanowienia końcowe

1. Zarządzanie ryzykiem w Banku powinno być zgodne z obowiązującymi przepisami, posiadanymi uprawnieniami, niniejszą Strategią oraz obowiązującymi w Banku regulacjami wewnętrznymi.
2. Niniejsza Strategia podlega corocznej weryfikacji, której dokonuje Zespół Analiz i Zarządzania Ryzykami. Wnioski przedkładane są Zarządowi oraz Radzie Nadzorczej Banku.
3. „Strategia zarządzania ryzykiem w Banku Spółdzielczym w Skierniewicach” oraz jej zmiany podlegają zatwierdzeniu przez Radę Nadzorczą.
4. Postanowienia niniejszej Strategii mają zastosowanie we wszystkich jednostkach i komórkach organizacyjnych Banku.
5. Niniejsza Strategia wchodzi w życie z dniem zatwierdzenia przez Radę Nadzorczą.

RADA
BANKU SPÓŁDZIELCZEGO
W SKIERNIEWICACH

Przewodniczący Rady Nadzorczej
Anna Kwiatkowska

Zobowiązany Roster

ZARZĄD
BANKU SPÓŁDZIELCZEGO
W SKIERNIEWICACH

[Signature]